

Njegova raziskovalna in publicistična dejavnost sega na različna področja geografije. Temeljito je preučil geografske značilnosti in učinke selitev v Prekmurju ter v Pomurju, in sicer (dnevno) vozaštvo, sezonce in trajne izseljence. Drugo področje, ki mu je bilo namenjeno Olasovo raziskovalno delo, je sosednje Slovensko Porabje. V številnih prispevkih in elaboratih se je ukvarjal z geografskimi, obče gospodarskimi in družbenimi ter prostorskimi problemi pri urejanju in preurejanju šolskega omrežja na območju Pomurja, še zlasti v Prekmurju. Prav tako ne moremo mimo obsežnega dela, ki ga je opravil naš jubilarant na področju krajepisja za potrebe četrte knjige Krajevnega leksikona Slovenije in Enciklopedije Slovenije. Olasovo raziskovalno delo je objavljeno v Geografskem vestniku, Geografskem obzorniku, Geographici Slovenici in Geographici Jugoslavici pa v revijah Sozialgeographische Fragestellungen (Frankfurt), Geographica Polonica (Warszawa), v Nèpujsagu (Budimpešta) pa v zbornikih zborovanj slovenskih geografov itd.

Njegova bibliografija obsega vrsto razprav, ki segajo na različna področja pouka geografije. Največ pozornosti je namenjal vprašanju izbire in uporabe različnih oblik in metod pri pouku geografije ter aktiviranju učencev. Poleg tega je soavtor preizkusnega gradiva za učence (1977), avtor delovnega zvezka - izbor nalog (1983), didaktičnega kompleta za 7. razred osnovne šole ter soavtor učbenika Zemljepis za 7. razred osnovne šole.

Svoje izkušnje in spoznanja na šolskem področju posreduje učiteljem že vrsto let s predavanji na seminarjih in posvetovanjih, na republiških zborovanjih in zveznih geografskih kongresih kakor tudi na drugih znanstveno-strokovnih srečanjih. S predavanji doma in na Madžarskem že dve desetletji sodeluje pri izpopolnjevanju učiteljev slovenskega jezika

v Porabju na Madžarskem. Neštetokrat je vodil njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji. Iz madžarsčine je prevedel dva učbenika, ki se uporabljata pri dvojezičnem pouku v Slovenskem Porabju na Madžarskem. Po dogovoru s katedro za slovenski jezik v Sombotelu (Szombathely) prevaja tudi Zemljepis za 6. razred osnovne šole.

Prof. Ludvika Olasa poznamo aktivnega člana Zveze geografskih društev Slovenije. Bil je med ustanovitelji in večletnimi predsedniki geografskega aktiva v Murski Soboti, predsednik aktiva in kasneje Mariborskega geografskega društva, dlje časa je bil član izvršilnega odbora GDS oziroma ZGDS in njegovih teles in eno štiriletno mandatno obdobje je bil podpredsednik Nacionalnega komiteja Zveze geografskih društev Jugoslavije. V času službovanja v Murski Soboti je bil tudi predsednik izvršilnega odbora tamkajšnje občinske kulturne skupnosti.

Za opravljeno delo je prejel jubilarant več priznanj. Še kot študent geografije je dobil Prešernovo nagrado (1954), Jugoslovansko priznanje "Veteran", in sicer za večkratno sodelovanje na zveznih mladinskih delovnih akcijah. Prejel je občinsko priznanje "Mentor" za delo z mladino in državno odlikovanje Red dela s srebrnim vencem ter Zlato plaketo Pedagoške akademije v Mariboru (1988). Leta 1973 je dobil priznanje - Pohvalo Geografskega društva Slovenije.

Profesorja Ludvika Olasa cenimo kot dobrega pedagoga, ki je in še vedno pomembno prispeva k izobraževanju in oblikovanju slovenskih učiteljev geografije, k njihovem izpopolnjevanju in informiranju.

Našemu stanovskemu kolegi in prijatelju želimo ob njegovem življenjskem jubileju še mnogo uspešnih let na strokovnem področju in vse dobro v zasebnem življenju!

PROF. FRANJO KARAŽINEC - DOBITNIK ŽAGARJEVE NAGRADE ZA LETO 1990

Milan Natek

Med letošnjimi Žagarjevimi nagrajenci je tudi naš kolega, geograf, prof. Franjo K a r a ž i - n e c , ravnatelj Osnovne šole bratov Polančičev v

Mariboru. Slovesna podelitev najvišjih priznanj slovenskim šolnikom je bila 16. marca 1990 v Štihovi (Okrogli) dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

Nagrade in priznanja je dobitnikom izročil Ivan Godec, predsednik odbora Žagarjevih nagrad. Iz obširne utemeljitve in spremljajoče dokumentacije objavljamo krajši povzetek.

Prof. Franjo K a r a ž i n e c je več kot tri desetletja nadvse prizadeven in delaven prosvetni, kulturni in družbenopolitični delavec v vseh okoljih, kjer je delal in živel. Po končanem učiteljskišću v Mariboru leta 1953 je odšel na osnovno šolo Koprivno v Mežiško dolino. Tri leta kasneje ga srečamo med učiteljskim zborom v Črni na Koroškem. V tem času se je vpisal na Višjo pedagoško šolo v Ljubljani, kjer je študiral zgodovino in geografijo. Po diplomu 1960 je bil imenovan za ravnatelja osnovne šole Jakobski Dol, kjer je ostal do začetka šolskega leta 1967/68. V obdobju 1967-1974 je ravnateljaval na osnovni šoli bratov Letonjev v Šmartnem ob Paki. V tem času je tudi diplomiral iz geografije in zgodovine na filozofski fakulteti v Ljubljani. Njegovo diplomsko delo sega na področje lokalne in regionalne geografije (Geografija Šmartnega ob Paki).

V jeseni 1974 je postal ravnatelj osnovne šole bratov Polančičev v Mariboru, ki jo vodi uspešno še danes.

Kjerkoli je služboval prof. F. Karažinec, povsod je zapustil za seboj vidne sledi svojega uspešnega in

predanega dela, vzornega ravnatelja, kulturno-prosvetnega, društvenega in družbenopolitičnega delavca. Z njegovim imenom so povezana nova ali preurejena in posodobljena šolska poslopja v Koprivni in Črni na Koroškem pa v Jakobskem Dolu, dozidava in preureditev in vpeljava sodobne učne tehnologije na OŠ bratov Polančičev v Mariboru. S svojim zavzetim, nesebičnim, preudarnim in poštenim delom bodisi v šoli, krajevni skupnosti kakor tudi na področju najraznovrstnejših družbenih dejavnosti na območju občine ali mesta, povsod je nemalo prispeval k razvoju okolja, v katerem je delal in živel. Vedno in povsod se je zavedal, da sta za sodoben pouk in vzgojo potrebna strokovno dobro izobražen in široko razgledan učitelj pa sodobno urejena in opremljena šola, prijetno in ustvarjalno delovno vzdušje v kolektivu in kar se da neposredno in tesno sodelovanje s starši. Z osebnim vzgledom je znal šolo in z njo vse učitelje vpeti v tako delo in jo približati učencem, staršem in vsem ljudem, med katerimi je neumorno in uspešno delal in ustvarjal.

Našemu nagrajencu, prof. Franju K a r a ž i n c u , iskreno čestitamo k visokemu družbenemu priznanju! Obenem pa mu želimo še nadaljnjih uspehov na področjih, ki jim je posvetil vse svoje delovne sposobnosti in ustvarjalne moči!

IV. GEOGRAFSKE PERIODIČNE PUBLIKACIJE - SR SRBIJA

Janja Turk

Publicistično geografsko dejavnost v SR Srbiji lahko ocenimo za najbolj plodovito v Jugoslaviji. Geografi objavljajo strokovne geografske prispevke v več geografskih periodičnih publikacijah. Vsaka geografska institucija ima tudi svoje glasilo. V ospredju je Srpsko geografsko društvo z najdaljšo tradicijo izdajanja geografskih revij. Poleg revije Glasnik Srpskog geografskog društva je tu še revija Globus z metodično-didaktično vsebino in poljudno-znanstvena revija Zemlja i ljudi, ki popularizira geografijo med mladimi. Periodični publikaciji Posebna izdanja in Memoires pa objavljata znanstvene geografske monografije. Slednja ima razprave v tujih jezikih.

Odsek za geografiju i prostrno planiranje na PMF Univerze v Beogradu izdaja dve publikaciji - letnik Zbornik radova in občasno periodično publikacijo Posebna izdanja.

Geografi geografskega instituta "Jovan Cvijić" SANU objavljajo znanstvene geografske razprave v svojem Zborniku radova in Posebnih izdanjih.

Strokovne članke z geografsko vsebino pa geografi med drugimi revijami objavljajo tudi v revijah Turizmologija in Turizmologija-posebna izdanja, ki ju izdaja Viša turistična škola v Beogradu.

1. GLASNIK SRPSKOG GEOGRAFSKOG DRUŠTVA